



VALTIOVARAINMINISTERIÖ

JulkICT  
-toiminto

# Tietohallintolaki ja yhteinen arkkitehtuuri



Tehoa palvelurakenteisiin  
- miten JulkICT vastaa haasteisiin -  
25.10.2011  
Tommi Oikarinen, VM, JulkICT

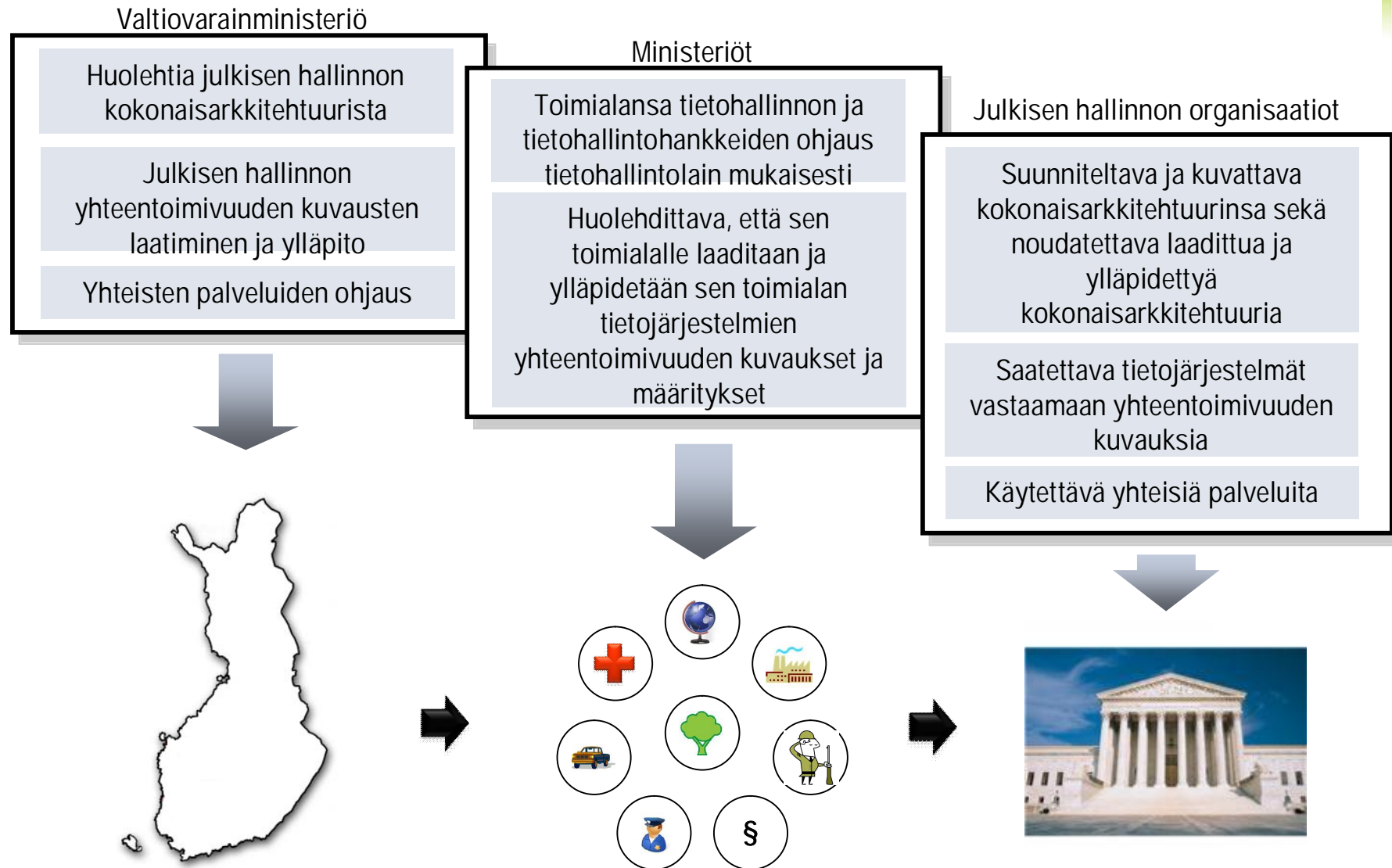


# Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta



- **Tavoite:** tehostaa julkisen hallinnon toimintaa sekä parantaa julkisia palveluja ja niiden saatavuutta säätämällä **julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta** ja **tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämisestä ja varmistamisesta**
- **Keino:** julkisen hallinnon viranomaisella on tietojärjestelmien yhteentoimivuuden varmistamiseksi lakiin perustuva **velvollisuus suunnitella ja kuvata kokonaisarkkitehtuurinsa** julkisen hallinnon yhteisen kokonaisarkkitehtuurin mukaisesti.

# Tietohallintolain KA-velvoitteet





# Kokonaisarkkitehtuuri kansankielellä

## Kokonaisarkkitehtuuri on:

- Johtamisen väline, jolla johdetaan erityisesti kehittämistä
- Suunnittelu- ja suunnittelun dokumentointimenetelmä, johon liittyy myös prosessimalli suunnitelmien toteuttamiseksi
- Suunnitteluväline, jolla varmistetaan sekä sisäinen että sidosryhmien keskinäinen yhteentoimivuus
- Menetelmä, joka sanoo: ”Mieti ennen kuin hankit tai teetät uusia ratkaisuja ja malleja, mitä tarkkaan ottaen tarvitaan ja mihin sitä käytetään – ja erityisesti – onko meillä tällainen jo”

# Mitä kokonaisarkkitehtuurilla voidaan saavuttaa



- Huolehditaan siitä, ettei tehdä samoja asioita moneen kertaan
- Huolehditaan siitä, että eri toiminnan ja teknologian eri osat toimivat kokonaisuutena yhteen
- Huolehditaan siitä, että kehitettävä teknologia aidosti soveltuu organisaation toiminnan tarpeisiin
- Kokonaisarkkitehtuuri varmistaa, että
  - siirrytään osaoptimoinnista harkittuun optimointiin
  - muistetaan kysyä oikeat kysymykset oikeaan aikaan
- Ei ajauduta, vaan edetään suunnitelmallisesti ja johdetusti

Kokonaisarkkitehtuuri on pysyvä ajattelutapa, sen suurimmat edut syntyvät pitkäjänteisestä hyödyntämisestä



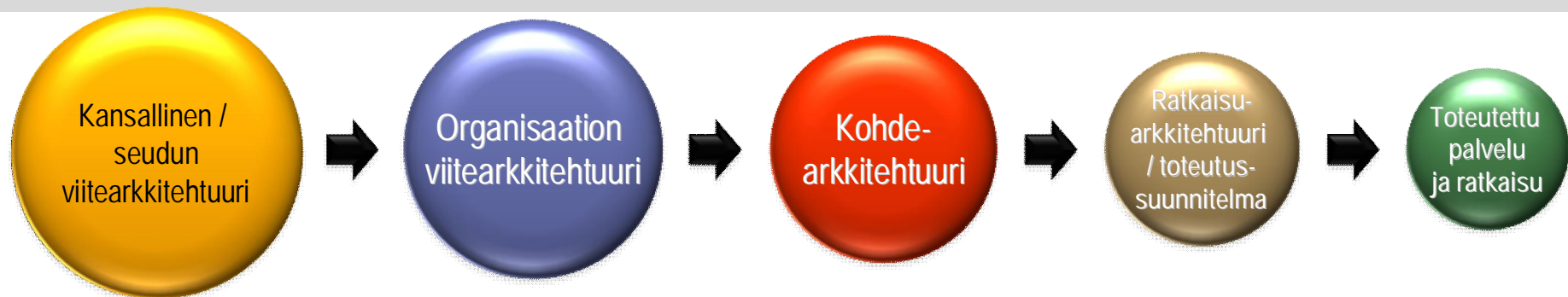
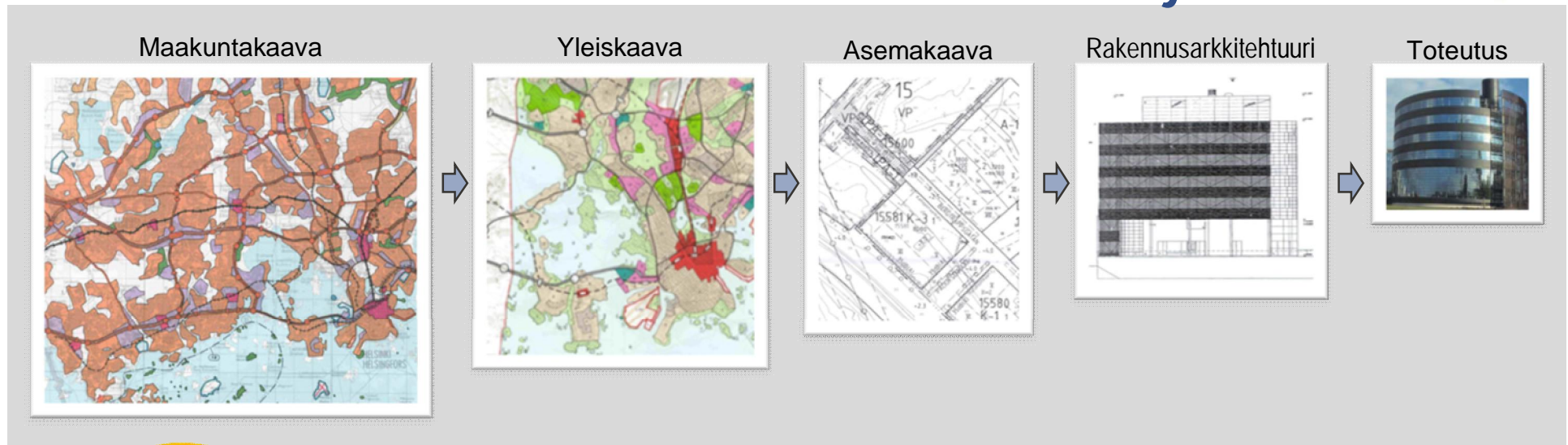
# Kaikilla on arkkitehtuuria

Kokonaisarkkitehtuuri kuvaa toiminnan ja sen välineiden kokonaisuuksia.

**Kaikilla organisaatioilla on kokonaisarkkitehtuuri – joko se on suunnitelmallinen ja jäsentynyt tai rakentuu tapauskohtaisesti ja satunnaisesti.**



# Arkkitehtuurilla on eri tasoja



- Kokonaisarkkitehtuuria voidaan hyödyntää tavoitteet varmistavana suunnittelumenetelmänä kaikilla toiminnan tasoilla – aina kansallisista linjauksista kunta- ja hallintokuntatasoiseen soveltamiseen.

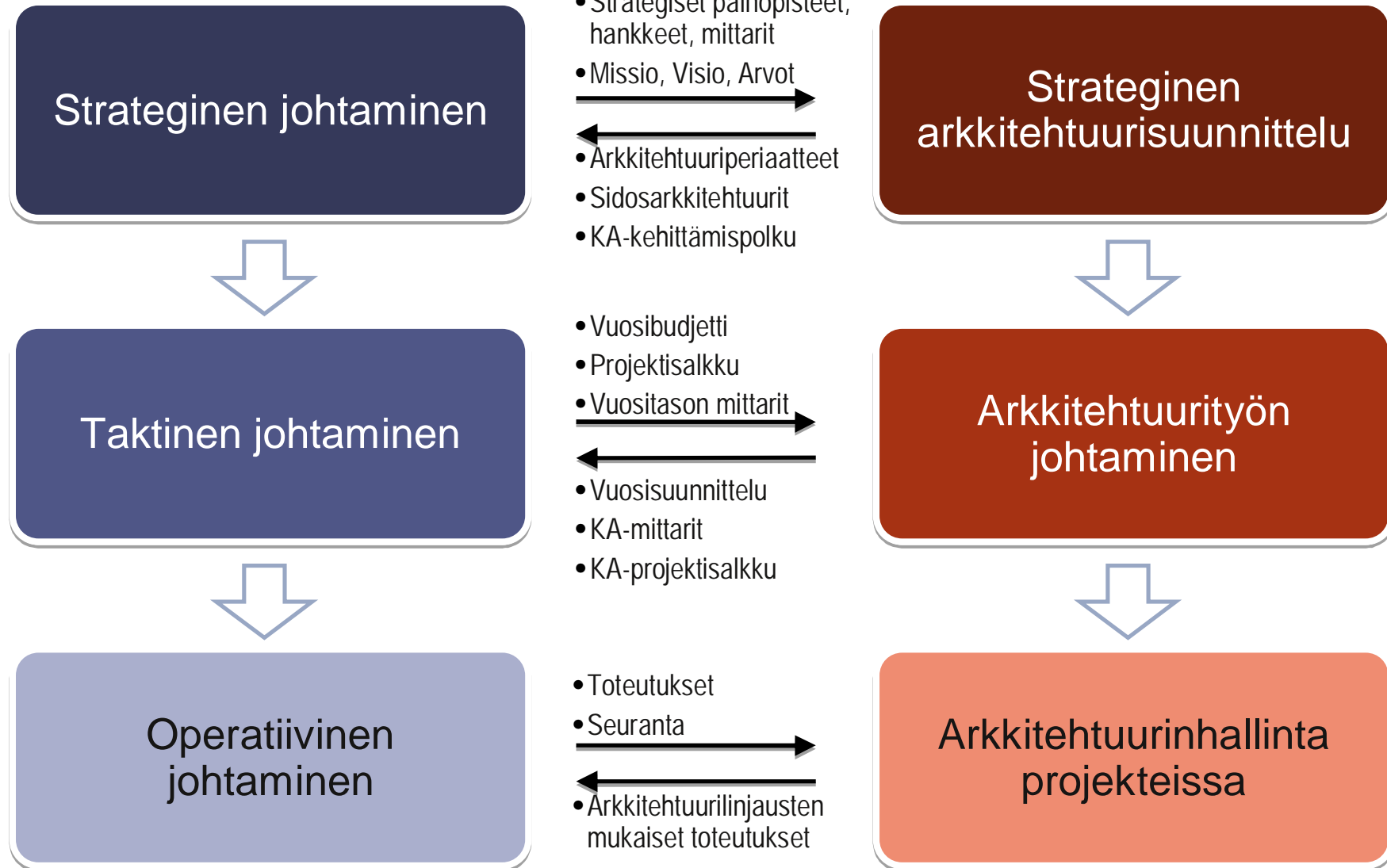


# Arkkitehtuuria käytetään keskeisenä ohjausvälineenä



- Visio ja strategia ohjaavat arkkitehtuurin kehittämistä.
- **Arkkitehtuurilla hallitaan kokonaisuutta** ja ohjataan kehittämiskohteiden valintaa projektisalkkuun.
- Arkkitehtuurilla ohjataan projektin suunnittelua.
- Projektissa voidaan havaita muutostarpeita arkkitehtuuriin.
- Arkkitehtuurilla ohjataan projektissa kehitettävien toimintoprosessien ja tietojärjestelmien suunnittelua.
- Toimintoprosessien ja tietojärjestelmien kehittämisen ja käyttöönoton kautta arkkitehtuurin tavoitetila muuttuu nykytilaksi.

# Johtaminen ja arkkitehtuurinhallinta



# IT-arkkitehtuuri vs. kokonaisarkkitehtuuri

Tietojärjestelmäarkkitehtuuri  
on vain jäävuoren huippu

20%

Tietojärjestelmien kehittäminen  
edellyttää selkeää kuvaa

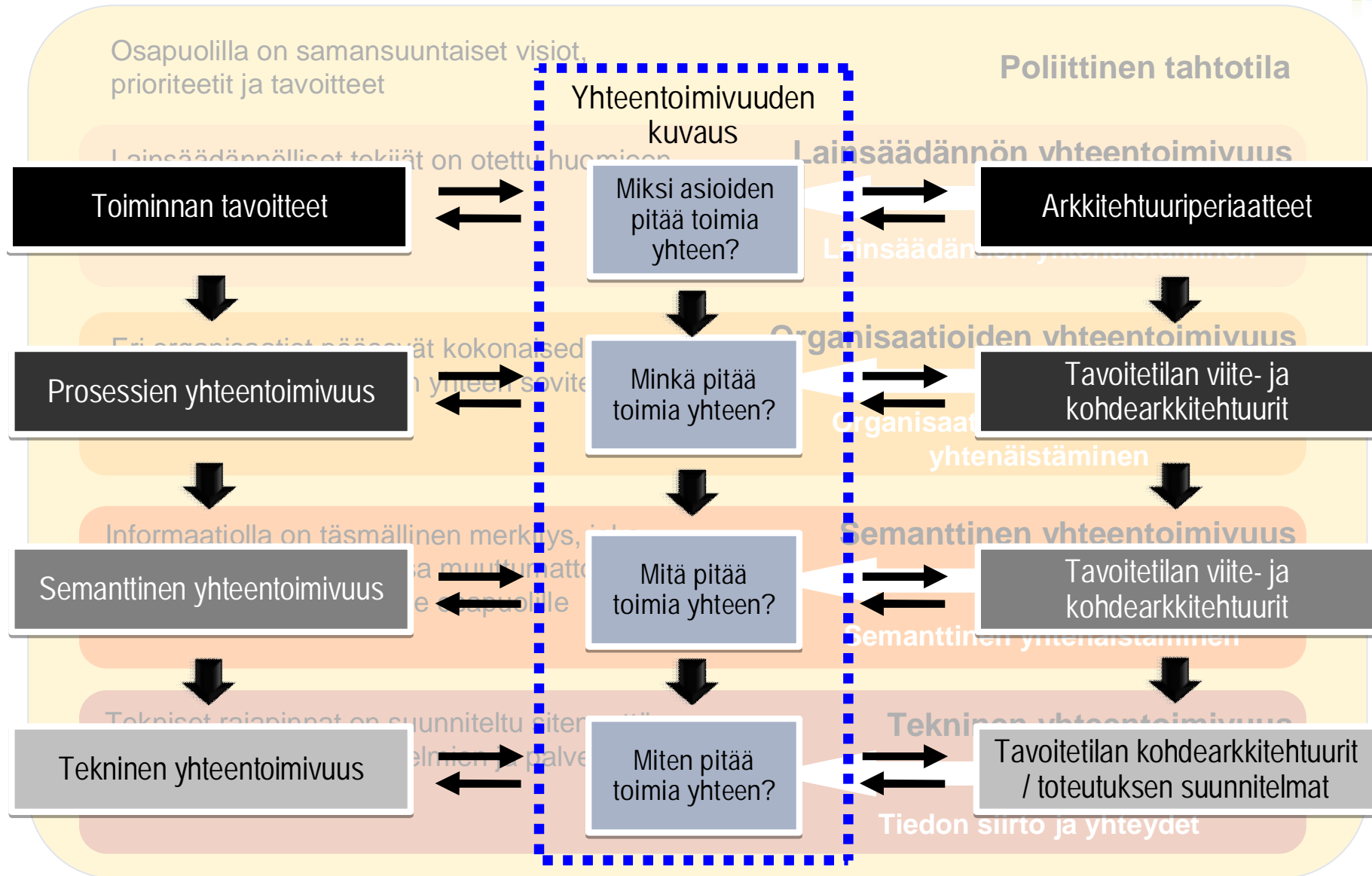
- Toiminnan tarpeista
- Palveluista
- Toimijoista, käyttäjistä, rooleista
- Prosesseista
- Toiminnanohjauksesta
- Käsitteistä, tiedoista

80%

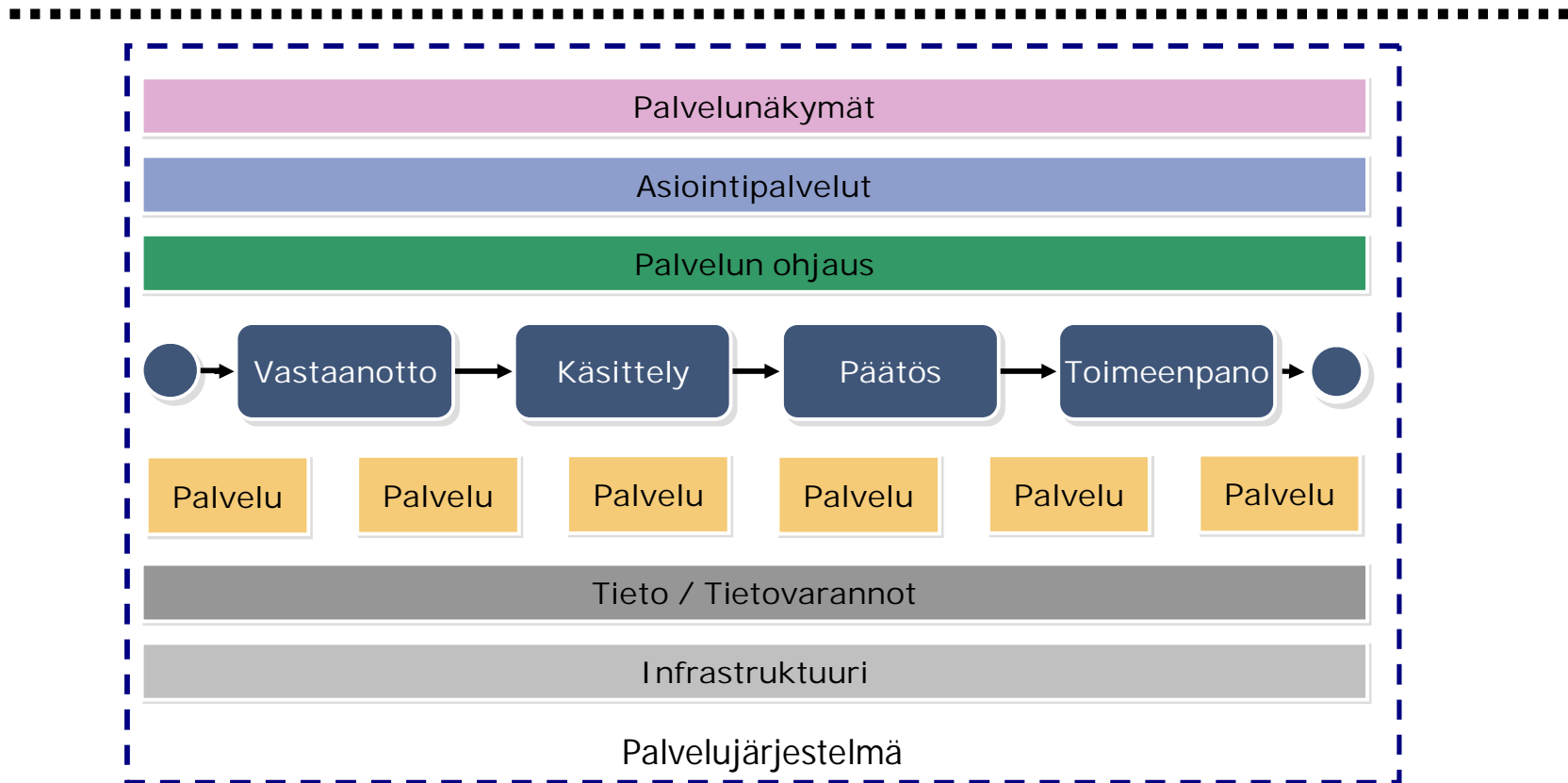
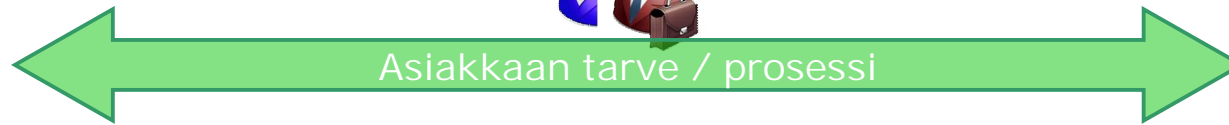
# Yhteentoimivuuden tasot



# Yhteentoimivuuden tasot KA:ssa

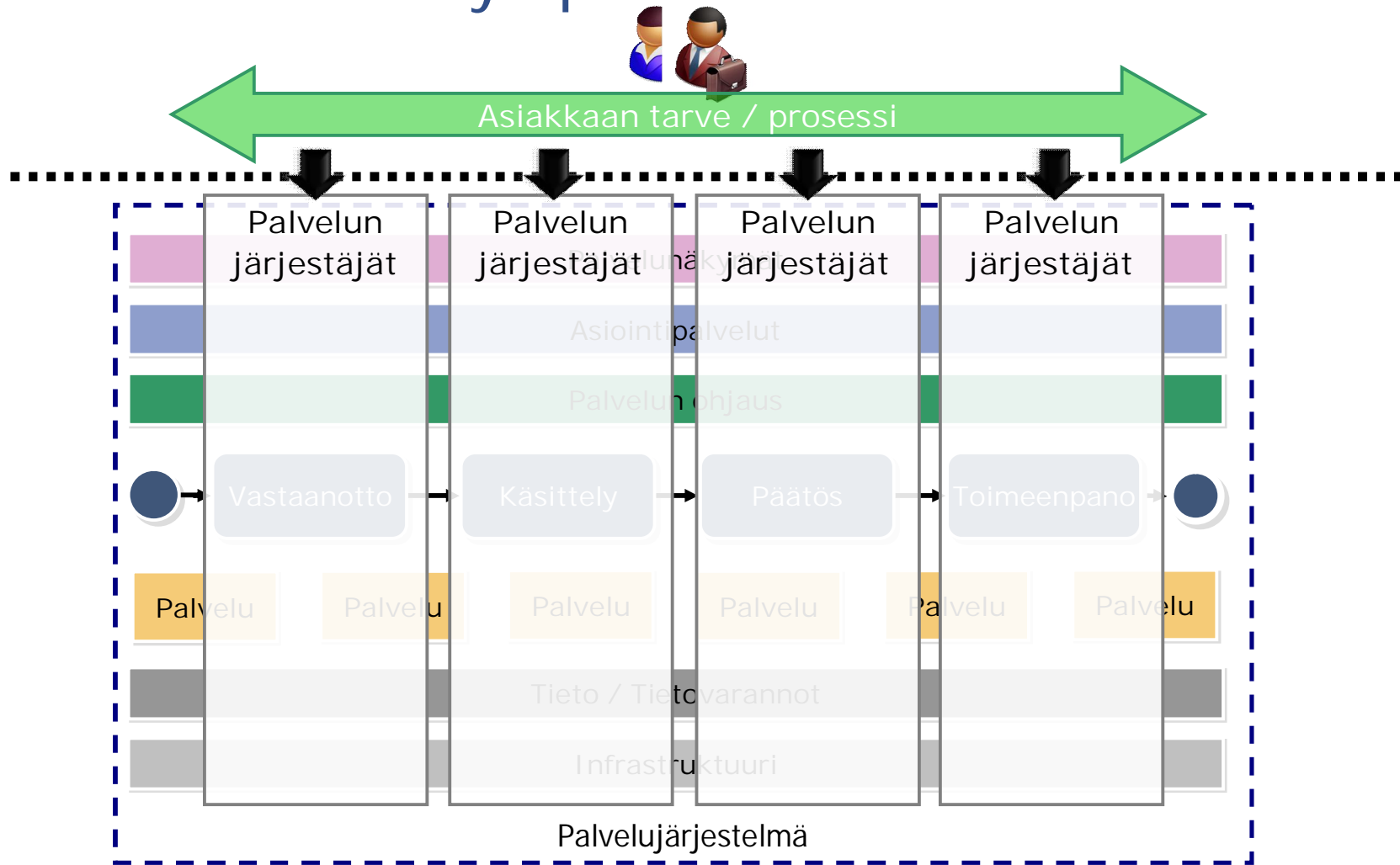


# Palveluympäristön arkkitehtuuri



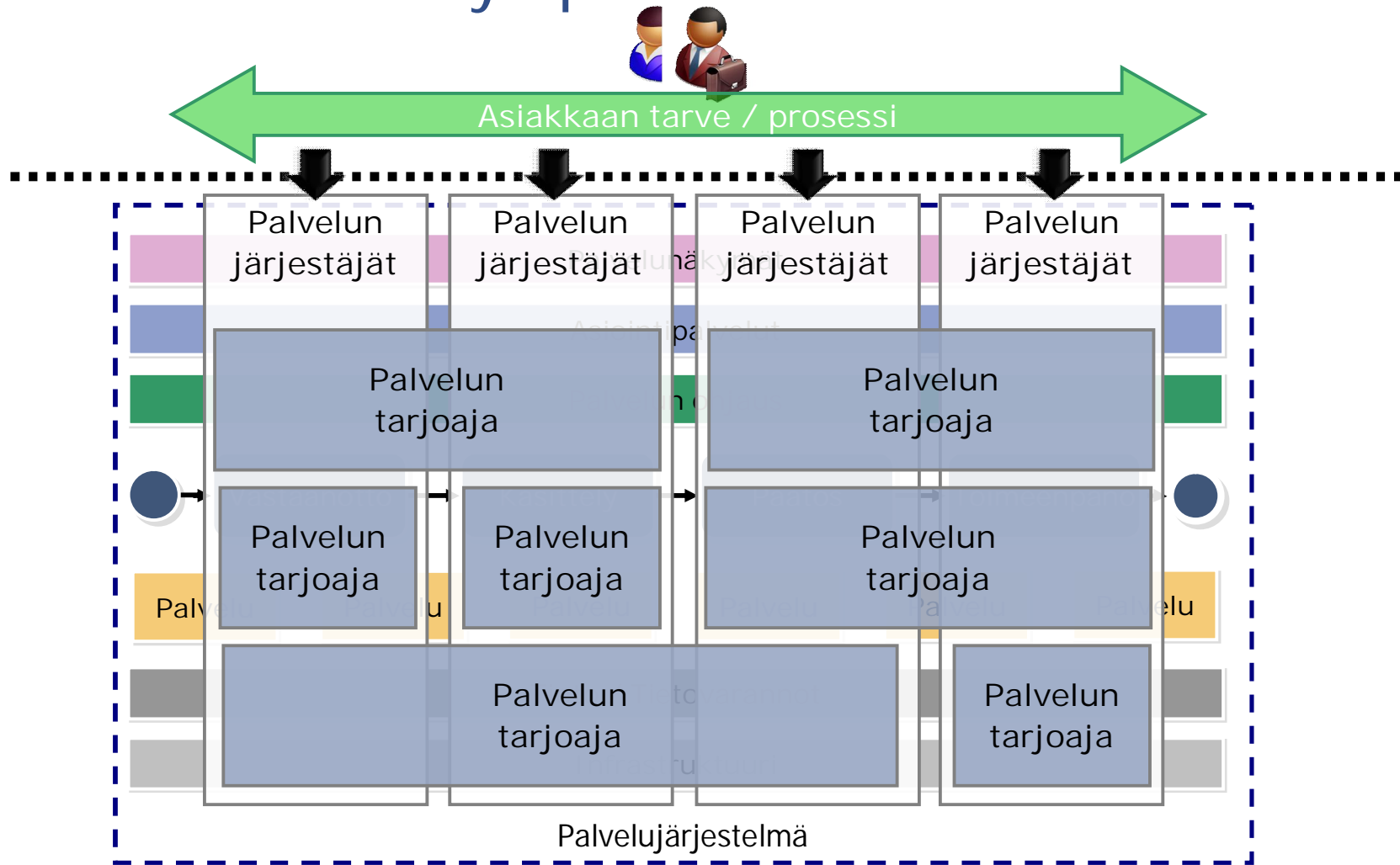
- Palveluympäristö koostuu eritasoisista palveluista sekä niitä toteuttavista prosesseista

# Palvelu ympäristön arkkitehtuuri



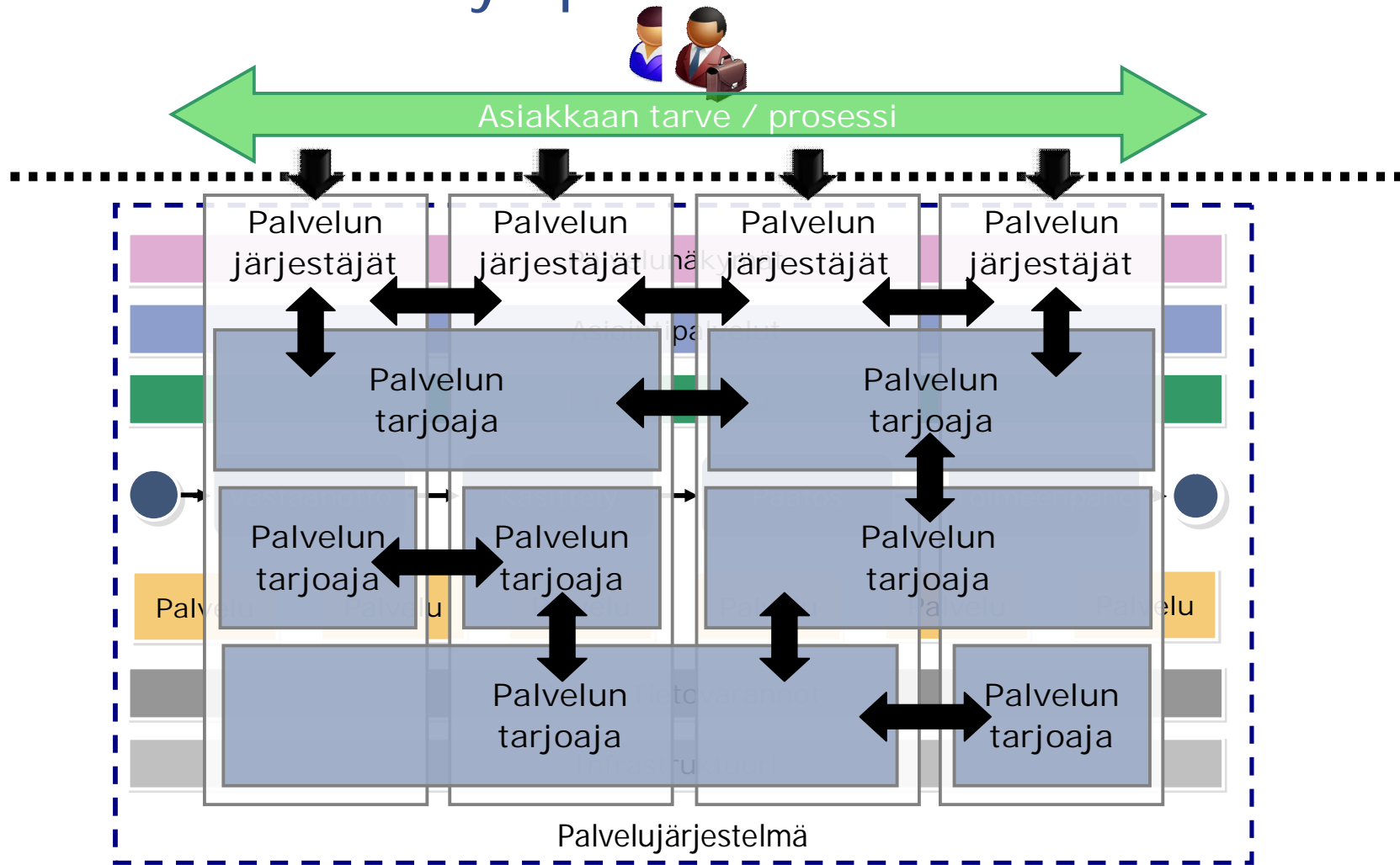
- Palveluiden tarjoaminen jakautuu eri palvelun järjestäjille

# Palvelu ympäristön arkkitehtuuri



- Palvelut toteuttaa eri palvelun tarjoajat / tuottajat

# Palvelu ympäristön arkkitehtuuri



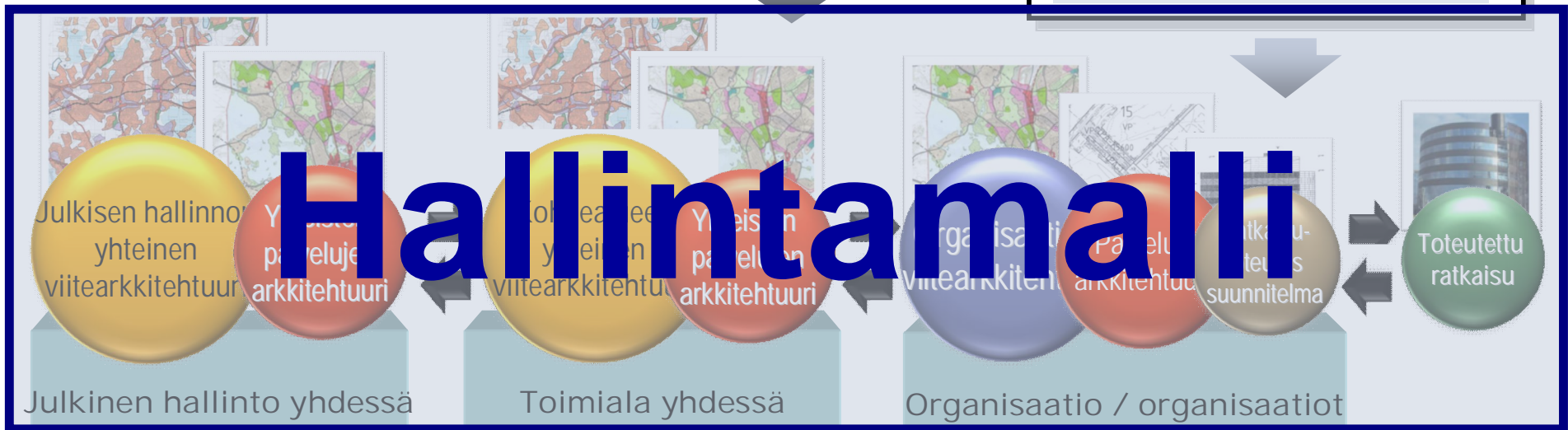
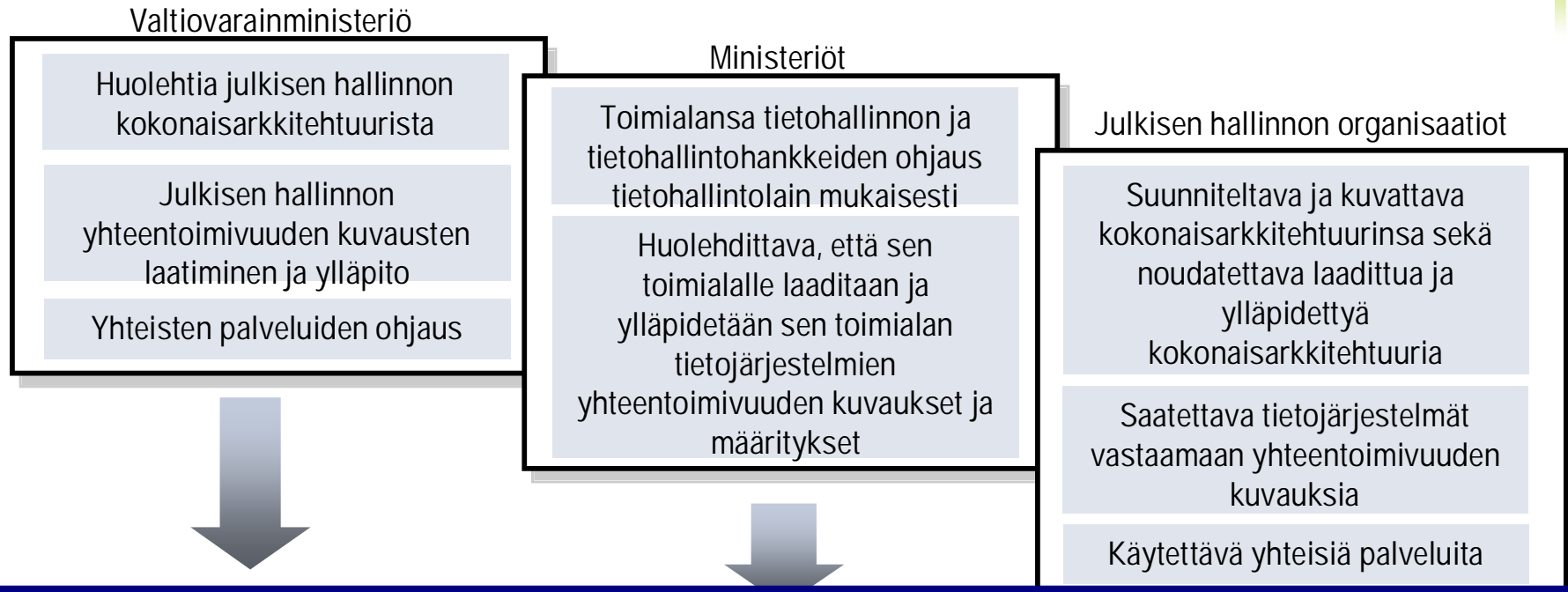
- Asiakkaan palvelupyyntö liikkuu palvelujärjestelmän rakenteissa  
→ yhteentoimivuuden tarve koskee koko palvelujärjestelmää  
kaikilla yhteentoimivuuden eri tasoilla



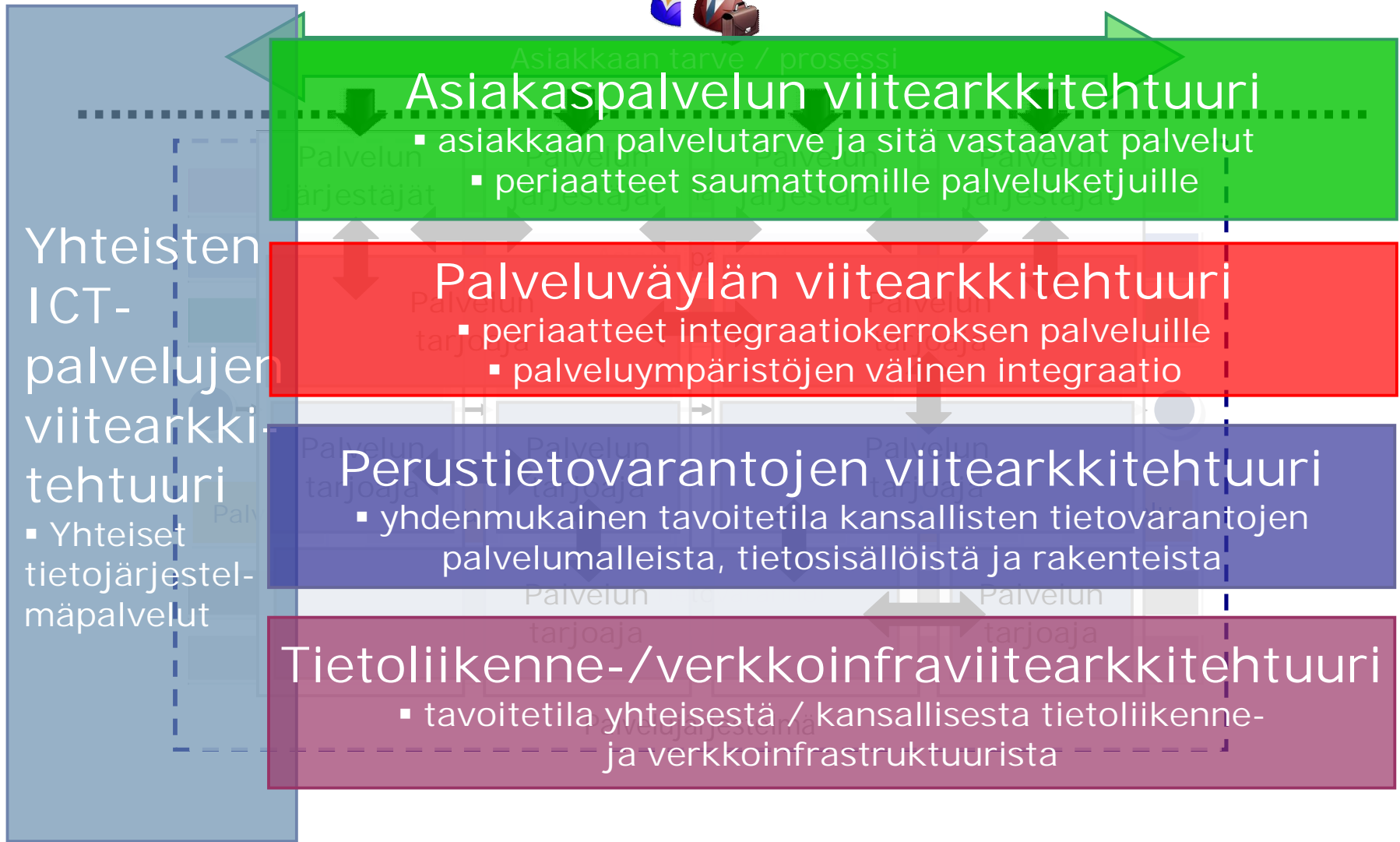
# Takaisin tavoitteisiin...

- **Tavoite:** tehostaa julkisen hallinnon toimintaa sekä parantaa julkisia palveluja ja niiden saatavuutta säätämällä julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämisestä ja varmistamisesta
- **Keino:** julkisen hallinnon viranomaisella on tietojärjestelmien yhteentoimivuuden varmistamiseksi...
- **Väline:** ...lakiin perustuva velvollisuus suunnitella ja kuvata kokonaisarkkitehtuurinsa julkisen hallinnon yhteisen kokonaisarkkitehtuurin mukaisesti.

# Yhteisen arkkitehtuuri vs. organisaation arkkitehtuuri



# Yhteisen arkkitetuurin kohteet (1. vaiheen ehdotus)





# Kiitos!

[www.julkict.fi](http://www.julkict.fi)

[www.yhteentoimivuus.fi](http://www.yhteentoimivuus.fi)

[www.jhs-suositukset.fi](http://www.jhs-suositukset.fi)

[www.vm.fi](http://www.vm.fi)